

Gabriela Rybářová: Utváření identity u Češek žijících ve Vietnamu

Bakalářská práce na FHS UK, IZV

Posudek vedoucího práce

Práce Gabriely Rybářové byla zvláštní v tom, že psala o výjimečné osobní zkušenosti, podložené ještě seriózním studiem a především zájmem o zkoumanou problematiku. Pracovala do značné míry samostatně – jednak proto, že šlo o vlastní zkušenost a také proto, že zkušenosti vedoucího jsou v oblasti kvalitativního empirického sociologického výzkumu relativně malé. Mohl jsem jí poradit ve strukturaci tématiky, v práci s literaturou a také v obezřetnosti při zpracovávání - aby to byl výzkum a ne (jak říkával Jiří Musil,) literatura. Navíc jsem jí doporučil, aby zkusila využít i sociometrickou analýzu, protože by jí mohla prospět v hierarchizaci a váze získávaných poznatků z dalších technik sběru dat, které pro práci využila. Vlastně: v kombinaci technik sběru dat – a tudíž i v možnosti jejich „rámcové validizace“ porovnáváním různých přístupů – vidím hlavní přednost práce. Lze uvítat každý pokus o provázání různých technik sběru dat, zvláště kombinaci kvalitativních a kvantitativních postupů.

Téma práce bylo vysoce aktuální: identita jednoho etnika v existování v jiném – s jinou tradicí, kulturou, historií – a tudíž konfrontace různých podob identit (a vlivů na ně) a tudíž i specifikace identity žen z ČR na základě setkání s odlišnými kulturními a hodnotovými vzorci. Jde vlastně o hledisko poznávání jedné dimenze mezikulturního poznávání i soužití. Téma u nás stále vysoce aktuální a potřebné.

Mimo jiné také proto, že podoba (či prázdnota) identity je možná základním problémem současné „vyspělé“ společnosti. Autorka nabízí jisté dělení identit. Nicméně – snad je možné zeptat se jí, zda si myslí, že je možné a dokonce i užitečné diferencovat identity i podle jejich dopadů a důsledků. Navazující otázka se může týkat vztahu identity a anomie. To je možná ještě výrazněji vážné téma toho, co žijeme.

V práci je pozoruhodné prolínání zkušeností z osobní situace a uvědomování si potřeby vytváření takové identity, která umožňuje zvládnout svízele a potíže. A samozřejmě význam a váha takového zvládnání pro míru utváření identity, pro možnost nezbytné adaptace na existenci v odlišné kultuře.

Pozoruhodná je při tom podoba pojetí „ženských rolí“ ve společnosti České republiky a její užití (či neužití..?) v odlišné kultuře. Tady lze snad najít impulzy i k chápání genderové problematiky v současné společnosti této země, především mezi „genderovými specialistkami“.

Kombinace technik sběru dat je cenná. Snad se dá namítnout, že autorka nevyužila plně možnosti, které jí takové srovnání nabízelo. Ale přesto si vážím toho, že takový postup alespoň zkusila.

Autorka se skrze zpracování bakalářské práce dostala k uvažování o své zkušenosti i trochu z jiných hledisek a snad jí to i pomohlo na cestě v porozumění jednak sobě samotné i společenské situaci, v níž se pohybuje.

Práce je nepochybně přijatelná k obhajobě a doporučuji ji ocenit spíše výborně než chvalitebně.

Libor Prudký

17.9.2020